

Aan
de gemeenteraad

Datum 11 mei 2021
Zaaknummer 2021-0059350
Betreft Beantwoorden motie 200714/M6 Hemelwater, niet altijd een zegen (Aanpak wateroverlast juni 2020)

Vergadering van
Portefeuillehouder: Marco Stam
Begrotingsprogramma Groen en Ruimtelijk Dordrecht
Kernteam/Opgave: Ruimtelijke Kwaliteit - Water & Riolen
Auteur: Paul van Esch
E-mail: pja.van.esch@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Paul van Esch
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

Dit is beantwoording van een motie waarin ook maatregelen zijn beschreven.

De maatregelen voor studie en uitvoering op de korte termijn worden voor een belangrijk deel gefinancierd uit het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan VII dat gelijktijdig ter vaststelling naar de raad is gestuurd.

Daarnaast worden afhankelijk van de maatregelen gelden gebruikt vanuit de bijdrage van Opgave Groenblauw aan de MOP en wordt een beroep gedaan op de Impulsgelden; Rijkssubsidie voor de regionale aanpak van wateroverlast als gevolg van de klimaatverandering.

De studie voor de benodigde maatregelen op lange termijn worden eveneens betaald uit het GRP VII. Voor de financiering van de benodigde uitvoeringsmaatregelen zal op basis van de studie een voorstel volgen.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

De gemeente heeft een wettige zorgplicht voor de thema's afvalwater, hemelwater en grondwater. Omdat de bestuursrechtelijke hemelwater zorgplicht niet van toepassing is op situaties waar water vanuit de openbare ruimte naar particulier terrein stroomt en er ook geen andere bestuursrechtelijke weg is om wateroverlast op een laaggelegen perceel aan de orde te stellen, resteert nog de privaatrechtelijke weg.

De burger heeft zelf de verantwoordelijkheid om overlast en schade zoveel mogelijk te voorkomen en voorzieningen te treffen.

Wat is de te delen informatie?

Conclusies

1. De meest getroffen locaties waren geconcentreerd in en rond de binnenstad waar ook de meeste neerslag is gevallen. De bui van 26 juni heeft minder overlast bezorgd maar globaal wel in het zelfde gebied.
2. De buien van 16 (100 mm/uur) en 26 (30 mm/uur) juni hebben de norm capaciteit van de riolering (20 mm/uur) ver overtroffen. Het overige water is op straat gebufferd met name op de laagste delen in de stad omdat het daar dan naar toe stroomt. In deze lage delen liggen veel niet onderheide woningen, deze zijn ook relatief vaak getroffen door water in huis.
3. Sinds 2015 zijn meeste 'eenvoudige' wateroverlast problemen aangepakt en opgelost inclusief de parken. De overige specifieke probleemlocaties zijn deels aangepakt maar hebben niet tot een oplossing geleid waarmee tijdens de buien van juni 2020 wateroverlast is voorkomen. De problemen zijn hier niet eenvoudig. Belangrijkste oorzaak hiervan is het gegeven dat hier niet onderheide woningen staan die afgelopen decennia al tientallen centimeters zijn gezakt en nog altijd zakken. De omgeving van deze woningen vormen 'kuilen' in de stad waar het vele regenwater tijdens extreme buien niet snel genoeg kan worden afgevoerd en waar ook ander regenwater naar toe stroomt. Afvoer is mede extra lastig omdat open water hier in de directe omgeving meestal ontbreekt.
4. De gemeente is niet bestuursrechtelijk aansprakelijk voor de geleden schade. Jurisprudentie heeft nog niet tot privaatrechtelijk aansprakelijkheid geleid in bestaande situatie. Het betreft ook voor de gemeente een overmacht situatie.

Acties korte termijn uitgevoerd:

- Met getroffen bewoners is rechtstreeks contact geweest voor analyse en toelichting; daarnaast is met vertegenwoordigers van buurten gesproken over mogelijke verbeteringen en de onmogelijkheden van de oplossingen. Met de bewoners wordt nog mede op basis van deze informatiebrief nadere afspraken gemaakt over mogelijke aanvullende maatregelen.
- Er zijn zandzakken en afzetlinten ter beschikking gesteld en informatie en eerste handelingsperspectieven gegeven aan bewoners hoe zij zelf zinvol kunnen handelen (met waterschotten, zandzakken, terugslagkleppen, wolfskuilen, gaten in gevels dichten, etc.). Dit staat ook beschreven op de website van de gemeente. Zie hiervoor https://cms.dordrecht.nl/Inwoners/Overzicht_Inwoners/Natuur_en_milieu/Wateroverlast.
- Eenvoudige verbeteringen zijn aangebracht (extra kolken toegevoegd in Nieuwstraat en Museumstraat, trottoirs aangepast aan Singel en Nieuwstraat, dubbele pomp geplaatst bij Augusteinenkamp en regenwaterleiding afgekoppeld Papeterspad).

Beperkende wateroverlast maatregelen middellange termijn (1- 5 jaar)

- Er wordt per buurt met bewoners besproken of nog nadere communicatie wenselijk is, toelichting gegeven op eigen verantwoordelijkheid en mogelijkheden voor handelen en eventueel hulpmiddelen ter beschikking gesteld (bv zandzakken, waterschotten of afzetlinten op locatie). Aanvullend worden afspraken gemaakt met de veiligheidsregio over afsluiten wegen en mogelijk aanvullende handelingen bewoners. Zie voor andere mogelijkheden voor bewoners ook pagina: www.groenblauwdordrecht.nl.
- Samen met Erasmus Universiteit is een onderzoek naar de mogelijkheden gestart voor een 'early warning' systeem samen met een handelingsperspectief. Dit is lastig maar enkele mogelijkheden worden nog nader onderzocht.
- Algemene communicatie aan bewoners, scholen en bedrijven over werking systeem en wat we gezamenlijk kunnen verbeteren zoals: vergroenen tuinen, (groene) waterdaken, afkoppelen, regentonnen, weghalen verharding (Steenbreek). Zie hiervoor: https://cms.dordrecht.nl/Inwoners/Overzicht_Inwoners/Natuur_en_milieu/Wateroverlast.
- Frequentie kolken zuigen voor specifieke gebieden wordt nader afgestemd en geregeld.
- In studie IBD (zie ook bijlage) is een eerste reeks maatregelen benoemd van ruim € 1 miljoen om gerichte maatregelen te nemen waarbij bij de wateroverlastlocaties een bui 9 (= 30 mm/uur i.p.v. 20 mm / uur) kan worden verwerkt zonder extreme wateroverlast zoals water in huis. Dit is een capaciteitstoename van 50% waarbij volgens huidige maatstaven de kans op deze buien is verlengd van 1 x per 2 jaar naar 1 x per 5 jaar.

- In GRP is een budget van € 600.000,- per jaar opgenomen voor voorlichting, onderzoek, stimuleringsmaatregelen, en uitvoering van extra maatregelen op specifieke probleemlocaties naast de rioolvervangingsopgave.
- In Opgavebudget Groenblauw is tot 2022 een budget opgenomen van jaarlijks € 400.000,- beschikbaar voor meekoppel kansen voor klimaatmaatregelen bij de Meerjaren Onderhouds Projecten (MOP), door bijvoorbeeld meer groen aanbrengen en/of de openbare ruimte anders inrichten om onder andere wateroverlast te voorkomen. Dit budget is op dit moment echter niet structureel geborgd.
- Met Impulsregio (HIA, Zwijndrecht, Dordrecht en WSHD) zijn afspraken in voorbereiding over de besteding van de Impulsgelden DPRA (ministerie) voor aanpak problematiek. Deze Impulsgelden tot circa € 1 miljoen voor Dordrecht kunnen alleen als cofinanciering worden aangemerkt voor 33% van een uitvoeringsproject.

Structurele aanpak langere termijn (> 5 Jaar)

- Nader onderzoek in samenwerking met WSHD, IBD en N&S is gestart voor aanvullende mogelijkheden op systeem niveau zoals bv: water afstroom strategie bepalen met bergingsgebieden, extra open water creëren, extra gemalen. Dit moet zicht geven op de mogelijkheden om op het niveau van de hele stad aanvullende maatregelen te nemen die het gehele waterafvoersysteem nog robuuster maken.
- Probleemgebieden met de niet gefundeerde woningen dienen nader te worden onderzocht ofin het kader van de gewenste bouwopgave deze woningen op een andere manier kunnen verduurzamen en een gezondheid leefklimaat geven. Waarbij de bewoners ook een perspectief kan worden geboden zoals drempels van huizen verhogen of de woningen onderdeel worden van de bouwopgave.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

De middellange termijn maatregelen zullen de komende 5 jaren worden uitgevoerd. Gelijktijdig worden alle mee koppelkansen, bijvoorbeeld nieuwbouw of MOP projecten, zo goed mogelijk benut.

Op korte termijn start nader onderzoek voor de structurele aanpak met meer grootschalige maatregelen.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Financiering voor een belangrijk deel betaalt uit extra gelden die hiervoor zijn opgenomen in het nieuwe vast te stellen GRP VII. Daarnaast kunnen met de eigen investeringen aanvullende subsidiegelden worden verkregen vanuit de Rijks Impulsregeling voor regionale aanpak van wateroverlast als gevolg van de klimaatveranderingen.

Ook worden vanuit de Opgave Groenblauw, tot en met 2022 bijdragen gegeven voor specifieke maatregelen in MOP projecten die bijdragen aan klimaatadaptatie.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

Zie motie 200714/M6: M6 Hemelwater, niet altijd een zegen.

En ook uit 2016: 1795758 Onderwerp Vaststellen van aanpak wateroverlast stad en parken en kennisnemen van de aanvullende informatie uit het Addendum op het GRP VI.

Het college van Burgemeester en Wethouders

secretaris

burgemeester